

Vabilo na naročbo IV. letnika „Slovana“.

Z današnjim zvezkom začnemo IV. letnik „Slovana.“ Mesečnik „Slovan“ je od svojega početka resen slovanski literaren in umetniški list, ki ima nalogo: realizovati idejo slovanske kulturne vzajemnosti, seznanjati Slovence s kulturnimi razmerami, z literarnimi in umetniškimi pridobitvami napredujočih bratskih narodov ter iskati duševnih vezí, ki naj spojé vse Slovanstvo v mogočno kulturno organizacijo. Brez frazastega entuziazma, zato pa z resnim zanimanjem in samostojnim mišljenjem družimo se s kulturo slovansko! Naš list ima namen uglašati naroden pot do resnične duševne svobode, do moderne prosvete in k razumevanju čiste, istinite umetnosti. „Slovan“ ni niti list za nezrelo mladino, niti „interessanten rodbinski zabavnik“, nego list za zrelo, moderno mislečo in čutečo inteligenco. Nikdar in nikjer nismo delali za svoj list vsiljive reklame, ker smo mnjenja, da naj si „Slovan“ pridobi ugleda sam s svojo vsebino, s svojo moderno, vedno okusno opremo in pa z razkošnim številom svojih velikih in krasnih ilustracij. Lahko bi se bili opetovano ponašali s kritikami, ki stavijo „Slovana“ med najboljše ilustrovane liste slovanske. Smelo trdimo, da za toli nizko ceno ni dobiti tako bogato in umetniško ilustrovanega lista toliknega obsega! Na celem slovanskem jugu danes ni ilustrovanega zbornika, ki bi se mogel primerjati s „Slovanom“ po svoji zanimivi in aktuvalni vsebini in po svoji opremi! In na to smemo biti ponosni.

Smer in program „Slovana“ ostaneta neizpremenjena. Prinašali bomo samo izvirne pesmi, romane, novele, povesti in aktualne, poljudno pisane članke prvih naših poetov in pisateljev-prozaikov, zasledovali napredek slovanske kulture na vseh poljih, se zlasti živo zanimali za gledališče, glasbo in obrazovalno umetnost, ter izkušali, da ostane „Slovan“ najtočnejši jugoslovanski informativni list za moderno književnost, umetnost in prosveto sploh. Poučni spisi krajšega obsega bodo, kakor doslej, vseskozi aktualne važnosti in splošne zanimivosti. Dajali bomo dopisnikom vedno svobodno besedo in gojili kritiko posebno skrbno ter poročali objektivno o vseh pomembnejših pojavih v domačem in tujem kulturnem gibanju. „Slovan“ je literaren in umetniški list, ki zastopa vedno napredno, protireakcionarno stališče ter hoče, kakor doslej, ostati zatočišče svobodne umetnosti in svobodnega prepričanja. V njem bodo našli prostora pisatelji in umetniki vseh smeri in struj resnične umetnosti, poezije in vede.

Krog „Slovanovih“ sodelavcev se širi vedno, ter štejemo med stalnimi dopisniki najodličnejše pesnike, noveliste in znanstvenike, ki so nas bogato založili s pesmimi, črticami, novelami, z romani in s celo vrsto aktualnih člankov in razprav.

Naj navedemo le nekatere: Gospod Ivan Lah v Pragi obelodani svoj roman „Iz časa romantike“. Dejanje romana se vrši v polpretekli dobi na Dolenjskem v kmetijskih in malomestnih slojih. — Gospod dr. Ivo Šorli v Gorici priobči svojo daljšo povest iz kmetijskega življenja z naslovom „Na Črnem brdu“. Snov je zajeta iz srede slovenskega naroda na Goriškem. Poslal pa nam je tudi troje elegantno pisanih, psiholoških črtic. — Gospod Ivan Cankar nam je poslal daljšo novelo „Ministrant Ivkec“, noveleto „Na otoku“ ter nam je obljubil več črtic. Gospa Zofka Jelovškova v Pragi priobči svoje „Slike iz praškega ghétta“ in zbirko črtic „Iz spominske knjige“. Gospod Cvetko Golar v Trstu nam je obljubil daljšo novelo „Sence očetov“ ter ostane tudi kot pesnik naš stalni sodelavec. — Gospod J. K. Podgorjanski v Ljubljani nam je izročil črtico iz sodne dvorane „Blatnikova prisega“ in novelo v pismih „Milan“. — Gospod J. J. Štefanov nam je poslal humora polno črtico iz življenja dosluženega francoskega vojaka, originalnega Slovenca in sicer pod naslovom „Oče Šum“. — Gospod Pavel Flerè, učitelj pri Ptuji, nam je poslal dve črtici „Giulietta“ in „Konfiteor profesorja M“. — Socialno-politični roman „Nad prepadom“

izpod peresa urednikovega pa se v IV. letniku nadaljuje in zaključí. — Gospod vseučil. prof., ruski drž. svetnik dr. V. pl. Šercl nam je izročil črtice iz življenja starih Indov. — Gospod gimn. ravnatelj dr. Karel Glaser v Ogr. Brodu nam je poslal dva spisa „Ali mora Shakespearov prelagatelj biti sam pesnik?“ in „Predsodki gledé španske literature“. Gospod gimn. ravnatelj Josip Starè na Bledu nam je izročil izborni životopis „Josip Torbar“. Gospod profesor P. dva literarnohistorična spisa „Dva glagoljaša iz reformacijske dobe“ in „Hans Ungnad baron Sovneški“. — Gospod profesor dr. Anton Dolar v Celju članek „Češkoslovanska vzajemnost“. — Gospod dr. Fran Goesti v Lainzu pri Dunaju nam je poslal dva članka „Lajiki in blazniki“ in „Dejanja v nezavesti in v omračenju“. — Gospod Olčev Igo priobči svoje „popotne vtiske in odsevi“ „Iz domovine lepih umetnosti.“ — G. Leopold Lenard priobči svoj obraz iz tujine „V tjomnuju dalj“. Gospod I. V. na Dunaju nam je izročil potopis „V Adriji in Levanti“. — Gospod Peter pl. Radics v Ljubljani nam je pripravil več krajših zgodovinskih črtic in aktuvalnih životopisov.

„Slovan“ bo še nadalje prinašal mnogoštevilne in velike ilustracije, najlepše reprodukcije izvirnih slovenskih slik in kipov ter slavnih, zlasti slovanskih umotvorov. Nabavili smo že mnogo krasnega ilustrativnega gradiva. Res da je ilustrativni del lista najdražji in da je pridobivanje dobrih slik najtežavnejše; vendar se založništvo „Slovana“ ne straši ni truda ni stroškov ter bo še nadalje v tem oziru napelo vse svoje sile, da poda Slovincem list, s kakršnim se lahko ponasamo tudi pred velikimi narodi.

Pri tej priliki se obračamo zopet do vseh rodoljubnih Slovencev in Slovenk: **Podpirajte in širite „Slovana“, kjerkoli le morete!** Naj bi ne bilo slovenskega društva, slovenske javne knjižnice, slovenske srednje šole in slovenske rodbine brez našega lista! „Slovan“ je salonski umetniški list, ki je vsaki knjižnici v okras. Le če bo imel „Slovan“ veliko rednih naročnikov, bo mogel vzdržati se ne le na sedanjí višini, nego tudi dvigniti se še višje! Naj se nam torej javljajo Slovenci in Slovenke, ki bi se na naš list naročili, da jim pošljemo I. zvezek IV. letnika na ogled! Obenem pa se obračamo vnovič do slovenskih literatov in umetnikov, da nas podpirajo še nadalje. Vsak prispevek literata ali umetnika nagraja založništvo po najvišjem, pri nas običajnem merilu.

Hkratu moramo opozoriti svoje p. n. naročnike, da jim brez naročnine v bodoče nikakor ne moremo dopošiljati lista. S „Slovanom“ imamo prevelikih stroškov, ki jih moramo tudi sami pokrivati sproti. Ilustracije „Slovana“ nam napravljajo mnogo težkih bremen, saj je nabava izvirnih ali izposojenih klišejev jako draga. Zaradi ilustracij mora imeti „Slovan“ tudi poseben, najdragocenejši papir, in tiskanje v barvah stroške za list še izdatno pomnožuje. „Slovan“ stane za vse leto 12 K, za pol leta 6 K. Dijakom in učiteljem se naročnina primerno zniža.

Tudi I., II. in III. letnik „Slovana“ je dobiti še nevezan po K 12—; vezan v izvirne platnice po K 17—.

Končno opozarjamo svoje naročnike, da se „Slovan“ razpošilja redno in točno na sporočene nam naslove; ako pa se primerijo vzlic temu nepravilnosti, naj zahtevajo p. n. naročniki remedure pri dotičnem poštnem uradu! Ljubljanskim naročnikom priporočamo, da pošiljajo po posamezne zvezke v upravnishvo v Šelenburgovih ulicah, da dobé zvezke lepe, čiste in nepoškodovane!

V Ljubljani, dné 1. decembra 1905.

Za uredništvo in izdajateljstvo „Slovana“

Fran Govékar in Dragotin Hribar.

